

UPPSALA
UNIVERSITET

Dnr UTBVET 2018/153

Modell för utbildningsutvärderingar

Fakulteten för
utbildningsvetenskaper

Innehåll

<i>Inledning</i>	3
<i>Fakultetens modell</i>	4
Utvärderingsenheter	4
<i>Årlig systematisk uppföljning</i>	4
<i>Utbildningsutvärdering</i>	5
Upplägg	5
Självvärdering	5
Bedömagruppens sammansättning	6
Skriftligt material till bedömagruppen	6
Rapportering och uppföljning	6
Kostnader	7

Inledning

Grundläggande för all utbildning inom högskolan är att den följer högskolelagens krav på utbildning och de examensmål som högskoleförordningen fastställer. Kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling ska garantera att detta sker. Ansvaret för utbildningsutvärderingarna inom högskolan har skiftat från att ha varit Universitetskanslersämbetets (UKÄ) ansvar till att varje enskilt lärosäte ansvarar för att utvärdera sina utbildningar inom ramen för ett kvalitetssäkringssystem.

Uppsala universitet har beslutat om en decentraliserad modell för utbildningsutvärderingar som lägger ansvaret för utformning, genomförande och uppföljning av utbildningsutvärderingar på respektive områdes-/fakultetsnämnd. Universitetets modell omfattar två delar: årlig systematisk uppföljning av utbildning och utbildningsutvärderingar vart sjätte år.¹ Fakultetens modell ska förutom att utgå ifrån riktlinjerna för Uppsala universitets modell för utbildningsutvärderingar också utgå från högskolelag (1992:1434) och högskoleförordning (1993:100), samt Mål och strategier för Uppsala universitet (UFV 2018/641). Centralt är att fakultetens modell ska vara skarp samt så enkel och kostnadseffektiv som möjligt.

Universitetet har i sina riktlinjer ålagt fakulteterna att täcka in följande elva aspekter i utvärderingarna:

Måluppfyllelse, undervisning och examination

- att utbildningarna når målen i högskolelagen och högskoleförordningen (examensordningen) och utbildningsspecifika mål, dvs. att de faktiska studieresultaten motsvarar de förväntade studieresultaten
- att undervisningens innehåll och form vilar på vetenskaplig grund samt beprövad erfarenhet
- att undervisningen sätter studenters/doktoranders lärande i centrum
- att målen examineras på ett ändamålsenligt och rättssäkert sätt och att progression säkerställs

Lärarkompetens

- att verksamma i utbildning och handledning har aktuell ämnesmässig och högskolepedagogisk/ämnesdidaktisk kompetens samt att lärarkapaciteten är tillräcklig

Studentmedverkan och studentperspektiv

- att studenterna/doktoranderna har inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen
- att en för alla studenter/doktorander tillgänglig och ändamålsenlig studiemiljö föreligger

¹ Riktlinjer för Uppsala universitets modell för utbildningsutvärderingar (UFV 2021/2434)

Arbetsliv och samhällsrelevans

- att utbildningen svarar mot individers och samhällets behov av bildning och professionell kunskap och förbereder studenterna för ett framtida arbetsliv

Inkludering, omvärld och hållbarhet

- att lika villkor och jämställdhetsperspektiv integreras i utbildningen
- att internationalisering och internationella perspektiv främjas
- att hållbarhetsperspektiv främjas

Fakultetens modell

Kvalitetsarbete är en integrerad del av den reguljära verksamheten. Fakulteten och Institutionen för pedagogik, didaktik och utbildningsstudier (EDU) arbetar kontinuerligt med kvalitet i utbildningen. I det följande beskrivs fakultetens modell för årlig systematisk uppföljning av utbildningsutvärderingar. Den årliga uppföljningen av kvalitetsarbetet utgör en del av underlaget inför en utbildningsutvärdering.

Utvärderingsenheter

De utbildningar som Fakulteten för utbildningsvetenskaper ansvarar för har stor bredd både vad gäller nivå, inriktning och typ. Fakulteten ansvarar för såväl generella examina i olika ämnen som yrkesexamina inom förskolläraryrket, grundläraryrket, ämnesläraryrket och specialläraryrket. Utbildningsutbudet består av såväl fristående kurser och program som uppdragsutbildning. Den sistnämnda kan vara både poänggivande och icke poänggivande. Fakulteten har tre forskarutbildningsämnen: didaktik, pedagogik och utbildningssociologi.

Fakulteten för utbildningsvetenskaper har valt att gruppera sina utbildningar i följande utvärderingsenheter:

- huvudområde på grund- och avancerad nivå
- forskarutbildningsämne
- uppdragsutbildning
- lärarutbildningarna

Årlig systematisk uppföljning

Den årliga uppföljningen innefattar både en redovisning av de utvärderingsinsatser som genomförts och en uppföljning av de åtgärdsplaner som utvärderingarna resulterat i.

Utbildningsutskottet/programkommittén för läraryrket följer upp de åtgärder som formulerats i utvärderingsrapporter över tid. Ifall det noteras att någon aspekt inte behandlas eller verkar kritisk under en sexårsperiod bör utskottet/kommittén uppmärksamma detta inför planeringen av en utbildningsutvärdering.

En årlig rapport tas fram av fakulteten där slutsatser från den årliga uppföljningen och genomförda utvärderingar sammanfattas. Rapporten beslutas av fakultetsnämnden efter beredning av utbildningsutskottet, programkommittén för läraryrket och

forskningsutskottet. Rapporten ligger till grund för fakultetens årliga redovisning till rektor som sker via ordinarie verksamhetsplanering och verksamhetsuppföljning.

Utbildningsutvärdering

Enligt riktlinjerna för universitetets modell för utbildningsutvärderingar ska varje utvärderingsenhet genomgå en fördjupad utvärdering vart sjätte år.² Fakultetsnämnden fastställer tidsplan för fakultetens utvärderingsenheter inför varje sexårscykel. Beslutet sker efter förslag från utbildningsutskottet/programkommittén för lärarprogrammen, förslaget tas fram i samråd med institutionerna. Syftet med utbildningsutvärderingarna är att säkerställa att kvalitet uppnås och att examensmålen uppfylls. Vidare ska de fungera kvalitetsdrivande.

Utbildningsutvärderingen ska täcka alla de elva aspekter som finns i universitets riktlinjer.

Institutionerna ansvarar för planerandet och genomförandet av utbildningsutvärderingen.

Fakultetsnämnden har det övergripande ansvaret för att säkerställa att utvärderingen genomförs och följs upp enligt fakultetens modell och universitetets riktlinjer.

Utbildningsutvärderingen ska bygga dels på en självvärdering, dels på en extern granskning. Den externa granskningen kan ske i form av exempelvis intervjuer, panelbesök eller deltagande observation. Vilket skriftligt material de externa granskarna får del av beskrivs närmare under avsnitt *Skriftligt material till bedömargruppen* nedan.

Upplägg

Institutionerna föreslår upplägg för utvärderingen i samråd med utbildningsutskottet och programkommittén för lärarprogrammen. Planeringen av en utbildningsutvärdering ska vara klar innan utvärderingsåret börjar. Respektive utvärdering bör vara slutförd i tid för universitetets årliga återrapportering aktuellt år. Värt att beakta är att i god tid kontakta tilltänkta bedömare. Förslag på upplägg för utbildningsvärderingen behandlas i utbildningsutskottet/programkommittén för lärarprogrammen innan beslut i nämnden.

Detta förslag ska innehålla:

- *Tidsplan*
- *Institutionernas arbete*
Sammansättning av arbetsgrupp och beskrivning av institutionernas arbete med utvärderingen. Såväl berörda lärare som studenter och doktorander ska medverka i planering, genomförande samt uppföljning av utbildningsutvärderingen.
- *Förslag på bedömare*
Önskad kompetens och eventuellt personer

Självvärdering

Institutionerna skriver en självvärdering. Självvärderingen ska vara en analytisk text som behandlar alla elva aspekter som utvärderingen ska täcka in (se s.3). Såväl styrkor som utvecklingsområden ska framgå, inklusive planerade och genomförda åtgärder för kvalitetssäkring. Självvärderingen bör inte överstiga 20 sidor. Till universitetets modell för utbildningsutvärderingar finns också ett dokument med råd och tips vid planering och

² Universitetets första sexåriga utvärderingscykel: år 2017-2022

genomförande av utbildningsutvärderingar, i detta finns exempelvis tips som rör skrivande av självvärdering.³

Institutionerna presenterar ett utkast av självvärderingen för utbildningsutskottet/programkommittén för lärarprogrammen för diskussion och återkoppling innan självvärderingen färdigställs och skickas till bedömargruppen.

Bedömargruppens sammansättning

Bedömargruppen beslutas av dekan. En bedömargrupp kan med fördel utvärdera flera utvärderingsenheter samtidigt.

Bedömargruppen ska utgöras av minst två externa bedömare från ett eller flera lärosäten och minst en intern från annan fakultet. Bedömargruppen bör även innehålla studenter och i relevanta fall avnämare.

Vid utvärdering av forskarutbildningen ska bedömarna inneha minst docentkompetens eller motsvarande samt ha erfarenhet av att handleda doktorander. Bedömargruppen bör även innehålla en eller flera doktorander.

Skriftligt material till bedömargruppen

Bedömargruppen får, innan de påbörjar sitt arbete, tillgång till relevant material. Materialet ska täcka in den sexårsperiod som utvärderingen gäller. Institutionerna ansvarar för att ta fram det skriftliga materialet.

Material som alltid bifogas:

- Självvärdering
- Verksamhetsplaner
- Verksamhetsberättelser

Material som i övrigt är relevant bedöms av fakultet och institution utifrån aktuell utvärdering, exempelvis:

- Urval av examensarbeten/självständiga arbeten
- Utbildningsplaner och kursplaner
- Lärarkompetenslistor (antal lärare, lektor/professor, könsfördelning, kompetens/ämne, högskolepedagogisk utbildning, handledarkompetens)
- Allmän studieplan och kursplaner
- Individuella studieplaner
- Information om antal doktorander, handledare och övriga forskare
- Publikationslistor

Rapportering och uppföljning

Efter att bedömargruppen lämnat sitt utlåtande skriver institutionerna en utvärderingsrapport som sammanfattar de viktigaste slutsatserna från såväl självvärderingen som bedömarutlåtandet samt redovisar planerade åtgärder och utvecklingsinsatser. I rapporten ska även utbildnings-

³ Råd och tips vid planering och genomförande av utbildningsutvärderingar UFV 2015/475

utvärderingens upplägg beskrivas. Utvärderingsrapporten presenteras först för utbildningsutskottet/programkommittén för lärarprogrammen som bereder samt lämnar återkoppling och sedan för fakultetsnämnden som formulerar en slutsats inkluderande eventuella behov av särskild uppföljning.

För att utvärderingsrapporten ska nå ut till berörda lärare, studenter och doktorander, publiceras den tillsammans med bedömargruppens utlåtande på universitetets interna och externa webb.

Kostnader

Delar av kostnaden för bedömargruppen kan äskas från fakulteten enligt upprättat beslut⁴. Övriga kostnader, inklusive eventuella resor och logi, bekostas av institutionerna. En studentmedverkan som är tidsmässigt krävande bör arvoderas, denna kostnad kan äskas från fakultetsnämnden.

⁴ Arvode till bedömare i utbildningsutvärdering UTBVET 2018/153